

# Inhoudsopgave

	WOORD VOORAF	VII
1	INLEIDING	1
1.1	Leeswijzer voor het proefschrift	7
2	ACHTERGROND EN PROBLEEMSTELLING	13
2.1	Leeswijzer	13
2.2	Inleidende beschouwing: motivatie en achtergrond	14
2.3	Probleemstelling en de onderzoeksvragen	18
2.4	Opzet van het onderzoek: structuur en begrenzing	20
2.5	Begrippenkader	22
2.6	Historische achtergrond	28
3	ACHTERGROND VAN DE PROBLEEMSTELLING IN HET LICHT VAN DE OPVATTINGEN VAN DE OOSTENRIJKSE SCHOOL	37
3.1	Leeswijzer	37
3.2	Inleiding	38
3.3	Enkelvoudige begrippen	41
3.3.1	Tijd	41
3.3.1.1	Tijdvoorkeur	42
3.3.1.2	Kennis en vernieuwen	46
3.3.2	Calculeren	48
3.3.2.1	Rationele beslissingen	51
3.3.3	Object	53
3.3.3.1	Beschikkingsmacht	54
3.3.4	Subject	56
3.3.4.1	Vrijheid	58
3.4	Samengestelde begrippen	59
3.4.1	Subjectiviteit	59
3.4.1.1	Subjectiviteit van opbrengsten en kosten	62
3.4.2	Praxeologie	64
3.4.2.1	Formele economische analyse	66
3.4.3	Onzekerheid	67
3.4.3.1	Handelen onder onzekerheid	70
3.4.4	Risico	72
3.4.4.1	Beperken van risico	73
3.4.5	Economisch goed	74
3.4.5.1	Causaal verband tussen goederen	76

3.4.6	Kapitaalgoed	78
3.4.6.1	Heterogeniteit	81
3.4.7	Geld	82
3.4.7.1	Waarde van geld	84
3.4.8	Markt	88
3.4.8.1	Vrije markten	90
3.4.9	Prijs	91
3.4.9.1	Prijzen zijn subjectief	92
3.4.9.2	Prijzen beïnvloeden het gedrag	95
3.4.10	Evenwicht	96
3.4.10.1	Evenly Rotating Economy	100
3.4.11	Ondernemerschap	102
3.4.11.1	Economische winst	106
3.4.12	Waarde	109
3.4.12.1	Waarde van productiemiddelen	112
3.4.12.2	Waarderen en taxeren	114
4	VAN WAARDEBEGRIJ NAAR GECALCULEERDE ECONOMISCHE WAARDE	117
4.1	Inleiding	117
4.2	Het doel van het bepalen van economische waarde	119
4.3	Object en doel	124
4.3.1	Het te waarderen object en het doel van die specifieke waardering	124
4.3.1.1	Economische waarde van het eigen en het vreemd vermogen	130
4.3.1.2	Economische waarde en disputen	131
4.3.2	Het calculeren van de verwachte vrije geldstromen	135
4.3.3	De omvang van de reeks vrije geldstromen	141
4.3.4	Onzekerheid omtrent verwachtingen en welk deel daarvan is te calculeren	144
4.3.5	Calculeren van verwachte vrije geldstromen naar huidige (contante) waarde	146
4.4	Voorbeeld van economische waarde op basis van de uitgangspunten van de Oostenrijkse School	149
4.4.1	Voorbeeld 1: stabiele economische omgeving	149
4.4.2	Voorbeeld 2: dynamische economische omgeving	153
5	BEPALEN VAN DE ECONOMISCHE WAARDE IN DE PRAKTIJK: MAINSTREAM OPVATTINGEN	155
5.1	Inleiding	155
5.2	Mainstream opvattingen	157
5.2.1	Waarderingsmodel – Mainstream	157
5.2.1.1	Opbrengsten	158
5.2.1.2	Vermogenskosten	160
5.2.1.3	Causaal verband tussen opoffering en gewenst doel	164
5.2.1.4	Risico en onzekerheid	165
5.2.1.5	Het waarderingsmodel mathematisch bekeken	170

---

5.3	Casus	181
5.3.1	Beschrijving casus 1: transactie	181
5.3.1.1	Het te waarderen object en het doel van die specifieke waardering	181
5.3.1.2	Het calculeren van de verwachte vrije geldstromen	184
5.3.1.3	De omvang van de reeks vrije geldstromen	186
5.3.1.4	Onzekerheid omtrent verwachtingen en welk deel daarvan is te calculeren	186
5.3.1.5	Calculeren van de economische waarde	187
5.3.2	Beschrijving casus 2: schadeclaim	190
5.3.2.1	Het te waarderen object en het doel van die specifieke waardering	190
5.3.2.2	Het calculeren van de verwachte vrije geldstromen	191
5.3.2.3	De omvang van de reeks vrije geldstromen	193
5.3.2.4	Onzekerheid omtrent verwachtingen en welk deel daarvan is te calculeren	195
5.3.2.5	Calculeren van de economische waarde	196
5.3.3	Beschrijving casus 3: belastinggeschil	198
5.3.3.1	Het te waarderen object en het doel van die specifieke waardering	198
5.3.3.2	Het calculeren van de verwachte vrije geldstromen	200
5.3.3.3	De omvang van de reeks vrije geldstromen	202
5.3.3.4	Onzekerheid omtrent verwachtingen en welk deel daarvan is te calculeren	203
5.3.3.5	Calculeren van de economische waarde	204
6	PRAKTIJK VERSUS OOSTENRIJKSE SCHOOL	209
6.1	Inleiding	209
6.2	Mainstream waarderingsmodel	210
6.2.1	Mainstream opvattingen en het element tijd	210
6.2.2	Mainstream opvattingen en kapitaalgoederen	212
6.2.3	Mainstream opvattingen en de vermogensmarkt	214
6.2.4	Mainstream opvattingen en investeren	216
6.2.5	Het te waarderen object en het doel van die specifieke waardering	219
6.2.6	Het calculeren van de vrije geldstromen	221
6.2.7	De omvang van de reeks vrije geldstromen	223
6.2.8	Onzekerheid omtrent verwachtingen en welk deel daarvan is te calculeren	224
6.2.9	Calculeren van de economische waarde	226
6.3	Casus	237
6.3.1	Casus 1: transactie	237
6.3.1.1	Het te waarderen object en het doel van die specifieke waardering	237
6.3.1.2	Het calculeren van de verwachte vrije geldstromen	238
6.3.1.3	De omvang van de reeks vrije geldstromen	239
6.3.1.4	Onzekerheid omtrent verwachtingen en welk deel daarvan is te calculeren	240
6.3.1.5	Calculeren van de economische waarde	245
6.3.2	Casus 2: schadeclaim	247
6.3.2.1	Het te waarderen object en het doel van die specifieke waardering	247
6.3.2.2	Het calculeren van de verwachte vrije geldstromen	248
6.3.2.3	De omvang van de reeks vrije geldstromen	249

6.3.2.4	Onzekerheid omtrent verwachtingen en welk deel daarvan is te calculeren	250
6.3.2.5	Calculeren van de economische waarde	251
6.3.3	Casus 3: belastinggeshil	252
6.3.3.1	Het te waarderen object en het doel van die specifieke waardering	252
6.3.3.2	Het calculeren van de verwachte vrije geldstromen	253
6.3.3.3	De omvang van de reeks vrije geldstromen	254
6.3.3.4	Onzekerheid omtrent verwachtingen en welk deel daarvan is te calculeren	256
6.3.3.5	Calculeren van de economische waarde	258
7	CONCLUSIES MET BETREKKING TOT DE PROBLEEMSTELLING EN AANBEVELINGEN	261
7.1	Inleiding	261
7.2	Conclusies	264
7.2.1	(A) Wat zijn de kenmerkende eigenschappen van het waardebegrip van de Oostenrijkse School?	265
7.2.2	(B) Hoe kan het begrip economische waarde op basis van de kenmerkende eigenschappen van het waardebegrip van de Oostenrijkse School worden gefundeerd?	265
7.2.3	(C) Hoe wordt in de hedendaagse praktijk gewaardeerd?	266
7.2.4	(D) Welke punten van overeenkomst en verschil worden gevonden bij het confronteren van huidige praktische toepassingen van het economisch waardebegrip en het economisch waardebegrip uit de Oostenrijkse School?	268
7.2.4.1	Enkelvoudige begrippen	268
7.2.4.1.1	Tijd (I)	268
7.2.4.1.2	Calculeren (II)	269
7.2.4.1.3	Object (III)	269
7.2.4.1.4	Subject (IV)	269
7.2.4.2	Samengestelde begrippen	270
7.2.4.2.1	Subjectiviteit (1)	270
7.2.4.2.2	Praxeologie (2)	270
7.2.4.2.3	Onzekerheid (3)	271
7.2.4.2.4	Risico (4)	271
7.2.4.2.5	Economisch goed (5)	272
7.2.4.2.6	Kapitaalgoed (6)	272
7.2.4.2.7	Geld (7)	274
7.2.4.2.8	Markt (8)	275
7.2.4.2.9	Prijs (9)	276
7.2.4.2.10	Evenwicht (10)	277
7.2.4.2.11	Ondernemerschap (11)	278
7.2.4.2.12	Waarde (12)	278
7.2.5	(E) Kunnen praktisch toepasbare inzichten aan de Oostenrijkse School worden ontleend en is het op basis daarvan wenselijk wijzigingen aan te brengen in de vigerende waarderingspraktijk?	279
7.3	Beantwoording centrale probleemstelling	281
7.4	Aanbevelingen voor verder onderzoek	284

*Inhoudsopgave*

XIII

---

SAMENVATTING

287

SUMMARY

309

BEGRIJPEN

313

BIBLIOGRAFIE

333

CURRICULUM VITAE

351

